

ИТТИҲОДИ АВРУПО

ВАЗОРАТИ КОРҲОИ ХОРИЧИИ
ШВЕЙТСАРИЯ

НАМОЯНДАГИИ PENAL REFORM
INTERNATIONAL ДАР ОСИЁИ
МАРКАЗИ

ГУЗОРИШИ МАТБУОТИ

Масъалаи ҳукми қатл ва маҳбусии якумра дар Тоҷикистон муҳокима гардид

21 июни соли чорӣ дар Душанбе вохӯрии коршиносон дар мавзӯи «Ҷазои қатл ва маҳбусии якумра ҳамчун намудҳои ҷазо дар Ҷумҳурии Тоҷикистон» баргузор гардид.

Ташкилкунандагони чорабинӣ Кумитаи қонунгузорӣ ва ҳуқуқи инсонии Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Намояндагии Penal Reform International (Ислоҳоти байналмилалӣ ҳабсхонаҳо) дар Осиеи Марказӣ, ки барномаи Иттиҳоди Аврупо ва Вазорати корҳои хориҷии Швейтсарияро татбиқ менамояд, мебошанд.

Дар муҳокимаҳо вакилони халқии Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, кормандони Дастгоҳи иҷроияи назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, Суди конститусионӣ, Прокуратураи генералӣ, дигар мақомоти давлатӣ, намояндагони ташкилотҳои ғайриҳукуматӣ ва ташкилоту созмонҳои байналмилалӣ, коршиносони мустақил иштирок намуданд.

Баъди муҳокимаи дурнамои имконпазири ин масъала, намояндагони мақомоти давлатӣ ва ҷомеаи шаҳрвандӣ дар мавриди даст кашидан аз раёипурсии дар солҳои охир мавриди муҳокима қарордошта оид ба бекор кардани ҷазои қатл ба мувофиқаи ягона расиданд. Тибқи натиҷаҳои муҳокимаи масъала, иштирокчиён доир намудани маъракаи васеи иттилоотиро барои шарҳу тавзеҳ додани аҳамияти бекор кардани ҷазои қатл нисбат ба раёипурсӣ афзалтар донистанд. Тавре ки коршиносон махсус таъкид намуданд, раёипурсӣ дар ин масъала мувофиқи матлаб намебошад ва дар дигар кишварҳо истифода нашудааст. Ғайр аз ин, таҳлили вазъи ҷинояткорӣ баъди моратории қариб 10-сола ба ҷазои қатл зарурати бекор кардани ҷазои қатлро тасдиқ менамояд, зеро мораторий на дар марҳилаи ибтидоӣ ва на дар марҳилаи минбаъда боиси афзоиши ҷинояткорӣ нагардид.

Масъалаи ҷиддии дуҷум муҳокимаи чораҳои алтернативии ҷазо ба ҷои ҷазои қатл буд. Имрӯз дар Тоҷикистон чунин намуди ҷазо якумрӣ маҳрум кардан аз озодӣ бидуни имконияти озод кардан мебошад. Ҳомиёни ҳуқуқ хотирнишон намуданд, ки стандартҳои байналмилалӣ, инчунин таҳқиқоти ҳабсхонаҳо доир ба ин масъала маҳрумӣ аз озодиро бидуни имконияти озод кардан қобили қабул намешуморанд. Возеҳ аст, ки ҳеҷ гуна корҳо оид ба дубора ба ҷомеа бозгардонидани чунин маҳкумшудагон гузаронида намешаванд.

Барои маълумот: Соли 2004 Тоҷикистон тамоюли умумиро ҷонибдорӣ намуда, ба иҷрои ҳукмҳои қатл моратории расмӣ эълон кард. Соли 2010 дар доираи мавқеи умумисиеӣ Ваколатдор оид ба ҳуқуқи инсон дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ба сифати яке аз афзалиятҳо фаъолиятро муқаррар намуд, ки ба пурра бекор кардани ҷазои қатл равона карда шудааст. Худи ҳамин сол бо Фармони Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон гуруҳи корӣ оид ба омӯзиши ҷанбаи иҷтимоӣ сиёсии имконияти бекор кардани ҷазои қатл таъсис дода шуда буд. Сарвари давлат дар паёми ҳарсолаи худ дар соли 2013 аҳамияти муносибат ба ҷазои қатлро ҳамчун ба масъалае, ки ҳалли ниҳоиро тақозо менамояд, муайян кард.

Ҳоло тибқи маълумотҳои Penal Reform International, шумораи маҳбусон дар Тоҷикистон тақрибан 9000 нафар, ё ки 130 нафарро ба 100 000 аҳоли ташкил медиҳад. Зиеда аз 50 нафар адои ҷазои маҳрумӣ аз озодиро мекунанд. Дар давраи аз соли 2001 то 2013 130 ҳукми қатл ба иҷро расонида шудааст (соли 2001 – 68 ҳукми қатл; соли 2002 – 31 ҳукм ва соли 2013 – 34 ҳукми қатл). Ҷойҳои дафни шахсони ба ҷазои қатл маҳкумкардашуда то ба ҳол маҳфӣ дошта мешаванд ва ба ҳешовандон ошкор карда намешаванд.

Барои иттилооти иловагӣ, хоҳишмандем, ба роҳбари лоиҳаи PRI Дилдабек Динора бо тел./факс: +7 (7172) 79 88 84, 79 88 86 ё аз тариқи почтаи электронии: ddildabek@penalreform.org, инчунин ба Маҳбуба Абдуллоева, Мушовир оид ба масоили ВАУ ва иттилоот, Намояндагии Иттиҳоди Аврупо дар Тоҷикистон тариқи телефонҳои: (992 37) 227 09 76, 227 09 74, (992 44) 600-04 90, 600 04 91, ё почтаи электронии: Mahbuba.ABDULLAEVA@eeas.europa.eu муроҷиат намоед.

Лоиҳа аз тарафи Иттиҳоди Аврупо
маблағгузорӣ карда мешавад.

Намояндагии Иттиҳоди Аврупо дар Ҷумҳурии
Тоҷикистон

Суроға: к. Адҳамов, хонаи 74
734013 Душанбе, Ҷумҳурии Тоҷикистон
тел: (+992 37) 221 74 07, 227 10 24
Факс: (+992 37) 221 43 21

Delegation-Tajikistan-Pic@eeas.europa.eu
http://eeas.europa.eu/delegations/tajikistan/index_tg.htm

Иттиҳоди Аврупо аз 28 мамлики узв иборат аст, ки онон қарор доданд тадриҷан дониш, захира, ва тақдири хешро пайванданд. Ҳамроҳ таи 50 соли васеъшавӣ онҳо минтақаи устувор, демократӣ ва рушти бардавомро бунёд намуда, ҳамзамон гуногунияти фархангӣ, арзи таҳаммул ва қафолати озодии шахсино нигоҳ доштанд. Иттиҳоди Аврупо омода аст муваффақиятҳо ва арзишҳоиашро бо мамлик ва қавмиатҳои бидуни сарҳадоти хеш бо ҳам бубинад. Аз ин лиҳоз, Иттиҳоди Аврупо дар Тоҷикистон аз соли 1992 инҷониб фаъолият бурда, ҳамасола барои рушти мамлакат ба маблағи тақрибан 25 млн. евро кӯмак фароҳам менамояд.